

entendre que *läbbäy* hi és a títol de mot afí a 'coll', o sigui el nom de la llebre (com ho és també *ħarnaq* i en tot cas *'arnab* és el nom semític de la llebre). Es recordarà també que la *hb* doble és el símbol corrent de la *p* en la grafia hispano-àrabiga, si bé sovint aquesta *p* era pronunciada com a *b* pels més arabitzants: o sigui que sota *läbbäy* s'ha d'entendre alguna cosa com una pronúncia *lepey* (salvant el valor exacte de *-äy*, més incert). —³ A títol de conjectura provisionalíssima apunto a LEPORARIUM «parc a lièvres, garenne» des de Varró (> **leprey* i dissim. de la primera *r*) o *LEPORĒUM (tenint en compte que l'àrab canvia automàticament *oī* en *āī* (PANDERO DCEC, E. T. C. II, 233, PROMONTORIA > Formentera etc.). Quant a la pèrdua de *-r* darrere *-ī* recordem *Llombai* < LUMBARIUM, *Patraix* PETRARIOS, *Caldentey* CRED-ENT-ARIUS, *Beniarrupaix* PINNIS RUPARIIS, *Barraix* PARRARIOS i tants altres. O sigui que *lepēy* (o *lebēy*) figuraria en *RMa.*, no pas com a nom de la llebre sinó del paratge abundant en llebres, paratge on es caça la llebre, en qualitat de concepte molt familiar, i repetit, en la conversa dels moros valencians.

Llebro, llogaret pirinenc que *AlcM* accentua bàrbarament *Llebró* (accentuació que ni ha existit mai ni correspon a l'etim.: *EntreDL* II, 89-93, 68, 70, 88).

Llebrós, *llebrosia*, V. *lepra* *Llebruixea*, V. *llambrusca*

LLEC, del ll. LAICUS 'que no és clergue', 'propi del qui no és clergue', i aquest, del gr. *λαϊκός* 'pertanyent al poble', 'profà', derivat de *λαός* 'el poble'. □ 1.ª doc.: fi S. XIII, Llull.

«Evast e Aloma foren en la capella --- e ordenaren que --- a un feel religiós, frate *lec*, comenassen tots los lurs béns», «los béns que la abadesa e sa mare donaren al monestir --- procuraven frates *lecs* veylls, homes bons, provestats en altre orde: aquell provehien al monestir ---», *Blanq.*, *NCL* I, 91.23, 152.19; «Sen Beneset --- un home *lec* qui vivia molt honestament, e tots anys el venia --- visitar ---», *VidesR*, ms. B (S. XIV), traduint el ll. *laicus*, si bé és segurament més probable que mereixi preferència el ms. més vell P, que aquí posa *layc* (f° 78v2, n. 121). El duplicat savi *laic*, no solament allí sinó en doc. de 1392, en StVicentF, *Belv. Laical* [Belv.]; «Coromines, *Les Hores d'Amor Serenes* --- en què un esperit intens i reflexiu --- refereix la història del seu amor --- el fons de sentiment és un espiritualisme *laic*, no exempt de dignitat, elevació i delicadesa», MCosta i Llobera (BDLC VII, 224; O. C. de Coromines, 1678a1). *Llaicitzar* [DOrt.], -ació [id.]. *Laïcisme* [id.].

Llec, NL, V. *llac* *Lleca*, *lleccador*, -ora, *llecar*, V. *llepar* *Llecència*, V. *lleure* *Llècol*, *llecor*, *llecorell*, *llecorós*, V. *llac* *Llecsó*, V. *lleisó* (LLET) *Llècua*, V. *llac* *Lledània*, V. *lletania* *Lledesmar*, *lledesme*, V. *legítim* (LLEI)

LLEDÓ, 'fruit del *Celtis australis* o lledoner', mot germà de l'arag. *latón*, cast. dial. *lodón*, *lodoño*, gall. *lodoiuro*, port. *lódão*: probablement ll. vg. tardà *LOTŌ*, -ŌNIS, derivat del ll. *LŌTUS*, el qual es prengué del grec *λωτός*, que designa entre altres plantes el lledoner. □ 1.ª doc.: *ledono* b. ll. català, 1008; *ledó*, fi S. XIII, *Cròn.* de Jaume I.

«In terminio de Aqualonga, prope ipso *ledono*» es localitza un lloc o camp, cedit en un doc. de 1008, en el *Cartulari* de Sant Cugat (II, p. 61), crec situat en el Vallès, i no dubto que *ledono* aquí designa un simple arbre lledoner (cap nom de lloc), com sigui que els lledoners són una espècie arbòria d'escassa freqüència i de situació ben coneguda dels veïns, freqüentats per nois i membres de llur família, que cerquen el fruitet o la flexible fusta, o s'hi donen cita a llur ombra suau; no asseguro que es pugui tractar del que donà nom al famós aqüeducte del Lledoner, entre Corbera i Ordal.

«Anam a assetjar Borriana --- e venc-nos un mestre d'Albénguena --- e dix: --- —Dats-me fusta, que molta n'ha aquí, de *ledó*, e d'uns arbres e d'altres, e fer-vos-he jo un castell de fust --- axí con vós sabets que faem a Maylorques anar los trabuquets» (l'altre ms. dóna la lliçó modernitzada *lledoner*, però la lectio difficilior *ledó* és la bona, que conserva segurament l'ús més antic del primitiu *lledó* com a nom de l'arbre i no el fruit), Jaume I (Ag., p. 205, § 157): era, doncs, fusta cercada per l'enginyer d'Albenga, perquè amb la seva flexibilitat facilitaria la ràpida construcció de la màquina d'assalt.

És sabut que justament gràcies a aquesta relativa raresa ha servit de base per denominar bastants noms de lloc, en particular els importants pobles de *Lledó* (entre Empordà i Garroixa), *Lledó* d'Arnes,⁴ en el Matarranya, la M. de Déu de *Lledó* a CastPna., i d'altres; tan inversemblant com inútil la idea de Cases Carbó que algun d'ells vingui d'un duplicat del cèltic LUGUDUNUM 'Lió', en canvi és ben concebible que el del poble d'*Alentorn*, enfront d'Artesa de Segre, de fama nacional com a centre de la indústria de forques de *lledoner*, i tota mena d'eines i bastons fets amb la fusta d'aquest arbre, pugui venir d'un *LOTŌNĪNU* o cosa per l'estil, potser amb dissim. (N-N > r-r) i propagació nasal o influència de *torn* per etimologia popular, i algun contacte amb *ALADERN* ALATERNUS. De tota manera les dues cites que dóna l'*InvLC* «A¹ *Ledoni*» i «Raimundi de *Ladó*» en pergamins originals de 1222 i 1242, s'han de referir a noms de lloc (que ja deuenien llur denominació a l'arbre) o a antropònims post-toponímics; en canvi hi ha l'apel·latiu derivat en «per regar l'olm e lo *ladoner*» que cita d'un doc. d'Elna de 1416.

És ambigu si es refereix al fruit Antelm Turmeda: «en cell jardí los fruiters / eren de totes maneres: / dàtils, pomers, presseguers, / codonys, albercocs, cireres, / massanes, pomes e peres, / taronges, poncís, limons, / avellaneres e *ledons*, / raïms moscatells, figueres ---» (*Div. Mall.*, *NCL* x, 107); però és clar que és el fruit en Eiximenis: «avellaners, sarmenyas, le-